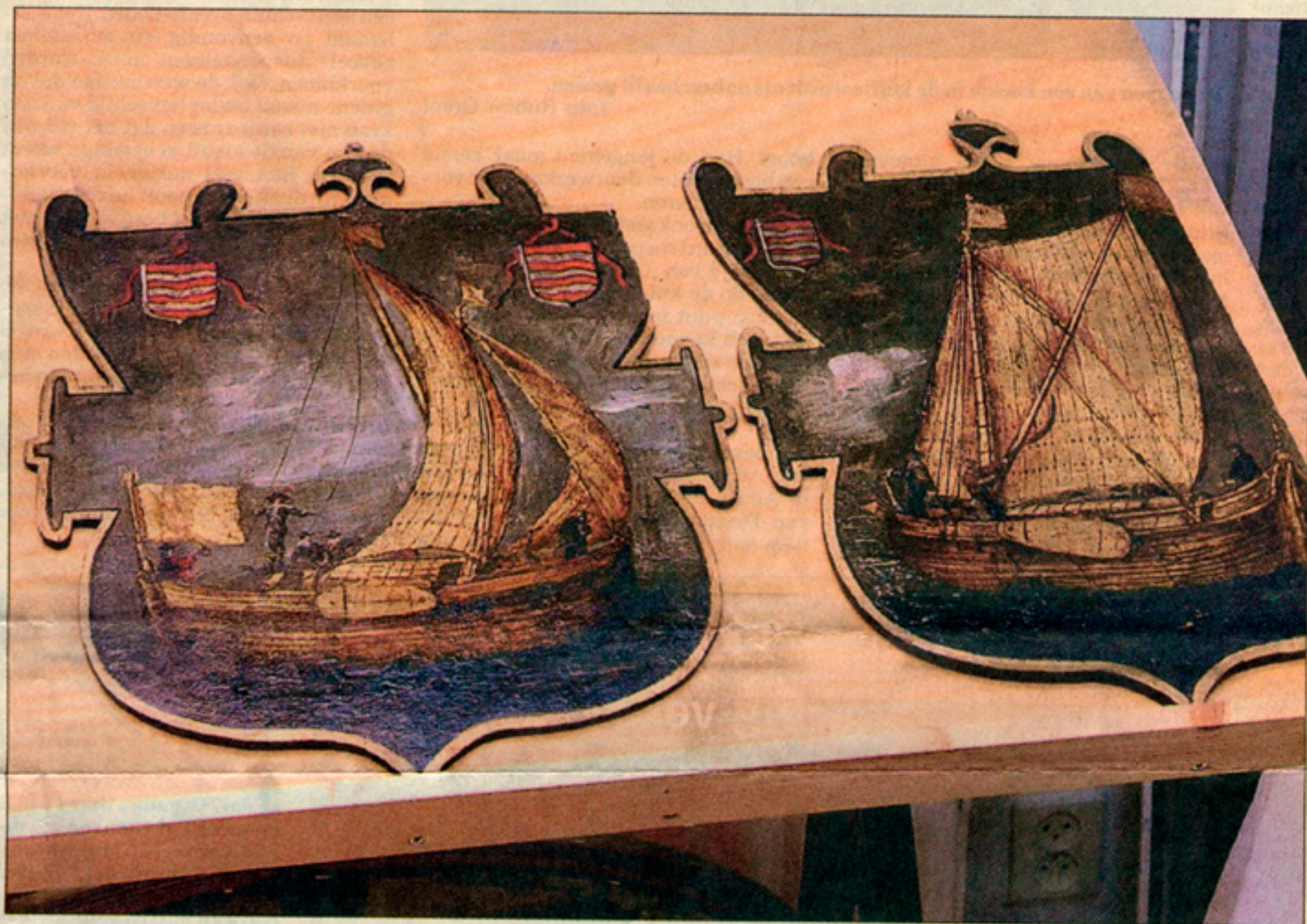

Herstel voor oude begrafenisbordjes

De schepen die de begrafenisbordjes tooien, spreken boekdelen over de persoon aan wiens kist ze ooit hebben gehangen: dat moet een schipper zijn geweest.

foto Peter Nicolai

door Ronald Verstraten

AARDENBURG - Ze zijn altijd al in bezit geweest van de gemeente Sluis, c.q. Sluis-Aardenburg, maar ze zagen er niet meer uit. De twee beschilderde begrafenisbordjes uit de zeventiende eeuw ondergingen echter een zodanig grondige restauratie, dat ze binnenkort weer in volle glorie te zien zijn in het Belfort.

„Waarschijnlijk hebben ze heel erg te lijden gehad in de Tweede Wereldoorlog”, vermoedt Arco Willeboordse, cultuurmedewerker van de gemeente. „Ze werden vroeger aan weerszijden van de baar opgehangen, als een schipper overleden was.”

De bordjes waren eigendom van het plaatselijk schippers-

gilde. „Een heel oud gilde, dat stamde uit de Middeleeuwen. Aanvankelijk heette het Schippersgilde Sint Christoffel. Erg katholiek, maar na de reformatie viel dat deel van die naam ervan af.”

Het Schippersgilde was niet alleen een branche-organisatie, maar had ook een sociale functie. „Als een schipper gestorven was, had de weduwe meestal geen geld om de begrafenis te betalen. Ze kon dan een beroep doen op de kas van het gilde.”

Dat gilde stelde ook de lijkwade beschikbaar en de beschilderde bordjes. Die hoorden erbij, weet Willeboordse uit een catalogus van de Oudheidkundige Kamer Sluis, uit 1887. In die tijd werden de bordjes echter al niet meer gebruikt, want in de Franse tijd

werd het gilde opgeheven. Op beide bordjes zijn smalschepen te zien. „Ze zijn geschilderd op eikenhout. Erg dun geschilderd, trouwens, en dat maakte het herstelwerk er niet gemakkelijker op”, vertelt Monica Martens. Samen met Joost Teeuwes werkte ze er in haar restauratie atelier in Aardenburg ruim een maand aan.

Broos

„We konden het niet te diep reinigen. De verf was erg broos. Bovendien kun je er, in tegenstelling tot schilderijen op linnen, natuurlijk niet langs de achterkant bij. Heel typisch was verder, dat voor de zeilen bladgoud is gebruikt.” Willeboordse wijst bovendien op een andere eigenaardigheid: „Het wapen van Sluis heeft vier rode banen in plaats

van drie.” Aan beide 'minischilderijtjes' ontbreekt een deel. Bij het gaafst overgebleven exemplaar een klein stukje, bij het andere is een deel van de rechterkant afgebroken en niet meer teruggevonden. De voorstellingen hebben te maken met de overgang van het leven naar de dood, waarbij vroeger vaker schepen werden afgebeeld. Op het ene paneel is dan ook een zwarte, mysterieuze gestalte te zien, die wellicht de dood voorstelt.

Voor de gemeente is het nu nog een kwestie van een geschikte plek vinden in het Belfort. Wethouder J. Boogaard neemt de bordjes op maandag 9 september om 11.00 uur in ontvangst, in het atelier van Monica Martens in de Tuimelsteenstraat.